

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по-
недільних і святах.

БУЖОВИНА

Редакція і адмі-
ністрація в Чер-
нівцях ул. Пе-
тровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Болгарський паша.

Ще не прогомніли скарги на болгарське правительство і князя Фердинанда за убіство Стамбулова, а вже знов мусів світ зайняти ся убіством, котре кинуло дуже лихе світло на відносини на княжій дворі. Маємо на гадці голосний процес против бувшого адютанта княжого Бойчева і тов. Не досить на тим, що Бойчев покликнував ся все немов то на вищий розказ, не досить того, що писав з тюрми листи до княгині, як який близький її приятель, ще більше втягнув двір у сю справу сам президент міністрів Стоїлов і надав тому процесови характер політичний. Убита Анна Сімон була угорскою горожанкою, отже австро-угорський консул у Филипополи бар. Родич мав обовязок домагати ся справедливости. А коли австрійська праса досадно скритикувала порядки болгарські, вказала на неприродні відносини на дворі княжій, тоді Стоїлов заявив кореспондентови берлінської газети *Berliner Local-Anzeiger*: що австрійська праса несправедливо надає тому процесови характер політичний; що се звичайний кримінальний процес, який буває і в Австрії; що двір тут не при чім, а коли проте австрійська праса накидає ся на князя, то се лише тому, що політичні відносини між Австрією а Болгарією напружені, і тому, що Австрія зі своєю неприязною для Болгарії політикою стоїть досить відокремлена. Сей острій тон Стоїлова зчудовав всіх. О якихсь напружених відносинах між Австрією а Болгарією ніхто нічого не знає, аж Стоїлов се відкрив. Зрештою се нам Австрійцям цілком байдуже, що п. Стоїлов думає про Австрію, але він таки повинен був осторожніше говорити, бо тим самим признав, що двір таки вмотаний в справу Бойчева і тепер хотів би таким способом вицофати ся. Коли ціурядовий *Fremdenblatt* не хотів вірити, щоби Стоїлов ужив таких острих слів, *Berliner Local-Anzeiger* заявив, що властиво слова були ще острійші. Зараз опісля появили ся інформації австрійського консуляту про відносини болгарські взагалі, а про процес Бойчева з-окрема. Той комунікат досить довгий, але незвичайно інтересний і тому ми его подаємо в повній основі:

„Зовсім неправда, мовби то австро-угорський генеральний консулят в Софії або консулят у Филипополи намагали ся використати процес Бойчева в політичних цілях. Консул бар. Родич у Филипополи просив навіть дуже другого оборонця приватної пошкодованої, Евгеній Сімонівної (дитини убитої Анни), адвоката Начева, загорілого Цанковіста, котрий в своїй бесіді оборонний хотів дуже остро виступити против двору і правительства, щоби він того не робив, і в наслідок того Начев не виступив, хоч умисно старав ся в першого оборонця приватних пошко-

дованих, адвоката Генадіева, щоби той прибрав собі его до помочи, щоби він міг підчас оборони виголосити політичну бесіду.

Правда, що австрійська репрезентация з цілою енергією сповняла свій обовязок, бо заким ще болгарські власти взяли справу в свої руки, она переслухувала австрійських підданих о сій справі і зібрала материял шо-до факту. Також і Болгари, ворожі Австрії, признають, що ця справа була би була затаена, як би австрійська репрезентация, мимо всяких перешкод, які їй роблено, не була взяла ся остро до діла.

В розмові зі Стоїловом, яка відбула ся, ще заким болгарські власти виділи ся змушеними завести слідство, сказав бар. Родич Стоїлову до очей, що Бойчев єсть убійником Анни Сімонівної, а Стоїлов відповів ему на то, що Родичеви привиджують ся страхи. Фактом єсть дальше, що болгарські власти не хотіли знайти трупа Анни Сімонівної — коли его случайно вода викинула на беріг, вкинено его на приказ властей болгарських назад до води. Пізнійше знайшли рибаки тіло другий раз.

Опісля мало бути тіло видане австрійському консулятові, котрий мав право до того. Стоїлов обіцяв видати. Але коли консул прийшов відобрати трупа, довідав ся, що его вже закопано в тім місци, де знайдено. Коли відтак на три дни перед процесом тіло відкопано, була консула бодай та мила несподіванка, що застав на могилі хрест. Однакож довідав ся пізнійше, що хрест поставлено аж тогди, коли вже було постановлено, що тіло з приказу суду має бути відкопано, значить ся, два дни наперед, отже то була лиш комедія.

Неправдою єсть також, що Бойчева зараз здеградовано. Він через цілий час процесу не був здеградованим капітаном, лиш капітаном в резерві. Впрочім в цілій Болгарії говорять голосно, що батько Бойчевого наслідника в ад'ютантурі, Малхов, був членом тої самої ватаги опришків, до котрої належав також батько Бойчева — немилий, але характеристичний случай.

Що-до Новелича, то годить ся згадати, що правительство хотіло позбутися его первістною супротив заграниці так само поправді як тепер Бойчева. Агенції балканській приказано розголосити, що Новелич єсть лиш підрядним урядником поліції, а не директором поліції. В тій самій денешній агентній стояло, що князь ніколи Бойчева не відзначав ордерами, але що він має високий ордер австрійський. На жадане Стоїлова вислано ту денешу до Відня, але она там ніколи не появила ся.

Називати Аврадаліго слугою палатовим, єсть для знатоків відносня просто єсмінним. Аврадалі єсть головою широко розгалуженої шпигунської системи і любимець князя, готовий до всего. Хитрий, проворний, твердого серця, має він всі прикмети тих любимців, які сотками літ бували при орієнтальних деспотах. То одно єсть правдою в словах Стоїлова, що князь видав був приказ „усунути“ Анну. Кидає то яскраве світло на відносини, що то бажане князя стало ся смертю Анни.

Засуду в процесі ніхто не бере на серію: богато Болгар, що сиділи за убіство в криміналі, ходять собі нині зовсім свобідно. Приятелі Бойчева і гроші его жінки отворять не задовго двері криміналу, хоч Новелич і Василюв в нім може згинуть. Напади на Австрію, улюблений темат князя, отже і Стоїлова, виходять з ображеної охоти князя, стати великим чоловіком, і з невдоволення его з того, що австрійський двір держить ся супротив него відклонно. Его то гніває дуже, що Австрія на его кілька разів висказане бажане, не хоче відкликати з Софії дуже здібного секретаря посольства бар. Генійга.

З сего комунікату видко, що болгарським властям дуже а дуже на тим залежало, щоби справу убіства Сімонівної затаїти, бо притім вишло дійсно на верх, що князь казав її „усунути“, аби не мати більше скандалів перед своєю палатою. Як добре зрозуміли Бойчев і Новелич той наказ свого князя, показав процес...

Інтересне ще й те, що Стоїлов говорив про спасенний вплив болгарської політики не лише на відносини на Балкані, але навіть для удержання мира в Європі. Тим єсмінними аргументами хотів Стоїлов мабуть узасаднити дику претенсію кн. Фердинанда на титул короля. Справді єсмінна та претенсіональність болгарського князя і доказує лише, що він терпить на манію великості. Які наслідки то має в самій Болгарії, показує допис з Софії: „Болгарія знаходить ся в стані деспотизму. Чужинцєви, котрий переїзджає через Болгарію, або там перебуває, не стане ся нічого; він може бути безпечний. В Болгарії лиш одно небезпечно: стати ся князєви недогідним. (Найліпший доказ маємо на Стамбулові і Анні Сімонівній. — *Ред.*) Кн. Аلكсандер Батенбергский приїхав був до Болгарії з кріпкими ідеалами, але слабою силою. По нім настав Стамбулов з безоглядною силою, але з бажанєм, посунути край в поступі наперед. За Стамбулова був деспотизм, але адміністрація ставала шо раз ліпша. А нині видко тут знову деспотизм, але заострений повною анархією в адміністрації. Кн. Фердинандови байдуже про край. У него нема пньших цілій, як лиш особисті або династичні. До їх осягнення збільшає він свою власть, або щоби доволити своїй охоті, називати ся володїтелем, дає ся гостити шо хвиля на пньшій дворі європейськїм.

Король румунський жертвував потерпівшим від повени сего року значні суми; то само зробив і король сєрбський, котрий певно не має великих достатків. Від кн. Фердинанда, богатого Кобурга, ще ніхто не втї ні найменшої запомоги. Противно, він старає ся витягнути з краю як найбільше для себе; свої приватні подорожи каже оплачувати собі з фондів краєвих. Навіть за подорож весільну, тогди коли він свою жену привіз до Болгарії, мусів край заплатити грубі гроші. Крім того жадає він шо хвиля, щоби край давав ему які дарунки. В той спосіб набув він уже богато землі, ка щоби єї собі дарувати. Недавно хотів він, щоби громада Филипополя подарувала ему гору, на котрій би він виставив собі палату, але місто тому оперло ся і не дало. Так само зажадав він і від монастиря Рило відступлення ґрунту, але монастир також не дав. За свої власні гроші князь ще нічого не купив. Нарід називає его Турком і не має серця до него, відтягає ся від него, бо не знає від

него справедливості благородного князя, але за то чуже вже добре кулак кабінетового суду. Оттакі суть відносини князя до болгарського народу."

Чи треба ще коментаря до тих слів?

Як інтересну новину маємо ще додати, що небагом повинен в Софії відбутися процес за убійство поета Константинова. З ним їхав в повожі опозиційний політик Такев, котрий болгарському правительству був дуже невідгидний. Хтось стрілив 15 чи 17 разів, але поцілів і убив лише Константинова. Коли о с'їм донесено начальникови поліції Пізанови, сей навіть не хотів написати протоколу і не доніс о тім правительству. Лише завдяки прокураторови Маєрови вийшла справа на верх, хоч високі достойники здержували его в тій справі. Чисто середовічній турецькі відносини в Болгарії; як хто князю або правительству не в лад, зараз знаходить ся хтось, хто его „усуне“!

Борба против соціялістів в Німеччині.

Безперечним фактом є, що соціальні демократи стають чим раз сильніші в Німеччині, а враз з їх силою змагає ся утиск правительства против них. За часів Бісмарка повіяло в Німеччині ніби ліберальним духом, а его наслідник Капріві держав ся тої самої системи. Аж коли державним канцлером став намістник Альзациї і Лютарингії, кв. Гогенльоге, внесло німецьке правительство виїмковий закон против соціялістів. Се було перед двома роками. Але як кожний виїмковий закон має щось відтрусуючого, неприязного для всіх, так і сим разом. Німецький парламент, до котрого вибирають послів на підставі загального виборчого права, відкинув той виїмковий закон. Минув якийсь час і правительство приготувало новий закон против всіх переворотних стороництв, а властиво — як се звичайно зве ся — новелю до закону о товариствах. Се отже після гадки німецького правительства не був виїмковий закон і тому повинен би пруский сойм, котрому правительство предложило сей закон, его прийняти. Але сойм змінив правительственный закон так, що цілий проект став ілюзоричним. В тім, соймом зміненім законі сказано було лише, що малолітні не можуть належати до політичних товариств і не сьміють брати участі в політичних зборах. В таким виді пішов той закон до висої палати, немов до палати панів, тої машини до ухвалюваня всяких правительственных проектів. І там змінено той закон знов на виїмковий закон против соціялістів і відослано назад до пруского сойму. Правительство агітувало з всею силою за прийнятем того закону, але сойм таки відкинув більшістю 4 голосів цілий закон, по чім замкнуто пруский сойм. Ціла німецька праса, з виїмкою реакційної, ликує задля сеї побіди вільного осуду правительственного насильства і надіє ся, що тепер правительство не зважить ся більше, внести ще раз такий закон.

Гостина німецького цїсаря в Росії.

Як донесли телеграми, німецький цїсар Вільгельм II. вибрав ся враз з цїсаревою передвчера в гостину до російського царя. Замітне, що саме про сю подорож цїсаря могутної держави російська праса не розписує ся зовсім, як би се випадало. Німеччина вже від кількох літ старає ся здобути собі приязнь Росії і залицяє ся таки на добре. Але біда в тім, що Росія до того всего відносить ся дуже холодно. Пригадуємо лише холодну відповідь російського царя на ентузіастичний toast німецького цїсаря у Вроцлаві тамтого року і т. п. Ще більше зимно відносить ся російська впливова праса до Німеччини від гостини нашого цїсаря в Петербурзі. Се боить Німеччину і німецька праса виразно пише, що не лише мовчати про гостину цїсаря, а широко розписувати ся про далеку ще гостину французького президента. Се піднесла навіть німецька St. Pe-

tersburger Ztg., але російська праса відповіла з цинізмом на се, що нема чого багато розписувати ся і приготувляти ся на гостину німецького цїсаря, бо-ж се свояк царіці, отже і царя, але инакше має ся річ з гостиною президента Франції. Така ляконічна відповідь мусіла очевидно викликати несмак в Німеччині, але проте німецький цїсар таки їде до Росії, мабуть в надії, що таки здобуде приязнь російського царя. З ним їде також его державний канцлер кв. Гогенльоге. Кажуть, що по повороті сей має уступити, а его місце займе державний секретар Більов, найвищої значіння тепер в Німеччині особа.

Французькі справи.

Подібно як російська праса, розписує ся тепер французька праса про гостину свого президента Фора в Петербурзі. З обох сторін сиплять ся заявленя сердечної дружби і обопільного довіря, та запевненя, що та гостина Фора ще скріпить ті приязні відносини. В полудневій Франції, де тепер перебуває Фор, готовлять ему овації, а тоасти мають визначну ціху політичну і все натякає ся на російського приятеля. Очевидно мусить то Французів радувати, коли до прийнятя їх президента готовлять ся в Росії вже тепер і завязують ся всякі комітети і т. д., а про близшу гостину німецького цїсаря нічого не говорять і не пишуть. Се підхлїбляє зарозумілим Французам і они чують ся немов в семім небі.

Міжтим внутрішня політика у Франції спочиває. Парламент закрито дня 20-го липня і тепер почали ся великі ферії, позаяк сесія тривала безнастанно від останних ферій, то є від жовтня, з малими перервами. Вислід сеї сесії що-до практичних добутоків є так якби ніякий. Ухвалено лише два важні закони. Один з них вводить цукрові премії і вдоводяє інтересам могутної групи великих промисловців; другий продовжує банковий привилей в користь великих банковичів. З реформ, конечних для інтересів краю на ріжних полях, не переведено ані одної. Палата не взяла під обрану знесеня тайного дождження в карних справах, що вже навіть сенат був ухвалив. З бюджету не ухвалено також нічого, хоч в с'їм році парламент не має вже цілих три місяці робочого часу і знов треба буде оперувати бюджетовими провізоріями.

За те наново віджив панамський скандал. Слідчий судья в панамській справі замкнув слідство против обжалованих членів парламенту. Добутком слідства є внесенє, щоби виточити процес одинацятьом бувшим і теперішнім послам перед трибуналом присяжних судіїв. Оригінальну ілюстрацію до відносин парламентарної комісії в панамській справі з д-ром Корнилом Герцем подають льондонські дневники. Герц, з заводу електротехнік, приладив на прийняте делегатів парламенту штучну засідку. До салюну, де мало відбувати ся переслуханє Герца, внесено фонограф, котрий мав усталити кожде висказанє слово. Для інсталяції сего фонографа відпочив Герц речинєць переслуханя до 12-го серпня. Позаяк комісія занежала поїхати до Бурмаве, тим-то стали злишними средства осторожности, які вважав конечними завести ноторичний обманець — супротив репрезентантів французького народу. Не без інтересу буде додати, що Герц заявив публично, що Франція повинна ему бути вдячним і его уважати великим патріотом, бо-ж він пересправляв іменем Франції з визначним чужосторонним дипломатом. На сей темат написала обширно газета France статью, з котрої виходить таке: Позаяк італійський амбасадор в Парижі був великим неприхильником Франції, то тодішний президент міністрів Фрайсінет, приятель Герца, післав сего до того амбасадора з грїшми, аби підкупством намовити амбасадора до відряджуваня італійському правительству від тридержавного союзу. Герц задержав половину грошій собі, а тепер жадає ще імени патріота... France каже, що з сим нема чого тайти, ся бо се зовсім не сором для Франції. Може бути, але хіба після понять тої газети.

В Португалії революція.

В тім далекім від нас краю кипить вже від давна. Інтелігенція домагає ся устрою держави на лад республіканський, а правительство

хоче той рух придушити силою. Династія там нелюблена і се збільшає ще лихо. Республіканська партія, тепер вже дуже сильна, скликала оногди збори до Лисбони, столиці краю, і там промовляли не лише проводирі партії, але навіть державою удержувані професори університету. Правительство довідало ся, що з республіканцями симпатизує багато генералів і тому хоче їм виточити процес о зраду. Та ледви чи силою дасть ся придавити той рух, бо тепер республіканці устроюють віча по всіх містах на провінції і нарід стоїть за ними. Они відгрозують ся, що від слів прийде небагом до діла. Португальське правительство до недавна не допускало жадних вістий пре сей рух в світ, але тепер таки вже не може заперечити небезпеченства, яке грозить тамошній династії.

Сербія дбає о військо.

Вже підчас грецько-турецької війни доходили вісти, що Сербія скріпляє свої воєнні сили і задумує стати против Туреччини. Але зараз опісля сербське правительство заперечило тим вістям і заявило, що їде лише о реорганізацію війська. Коли-ж недавно отворено сербське скупштинну і послали були на авдиенції у короля Александра, сей відозвав ся до них, що замотані відносини на балканьскім півострові вкладають на него і его правительство обовязок, дбати про безпечність держави. В тій цілі наміряє король скріпити воєнну силу Сербії і усовершити єї боеву готовість, сподіваючи ся, що найде відповідну підпору серед представителів народу. Рівночасно заявив король, що реформа конституції, заповіджена маніфестом з 9-го мая 1894, не може бути переведена, поки в межинародних відносинах на балканьскім півострові не настане супокої. — В політичних кружках розійшла ся вість, що російський цар Николай розпорядив, щоби сербський воєнній адміністрації видати 40.000 карабінів Бердана з тульського арсеналу і 25 мільонів набоїв з морського арсеналу яко дар від царя. — По виясненях міністра-президента Сіміча і міністра війни генерала Міковича на тайнім засіданю скупштини, для мотивованя конечности озброєня, ухвалила скупштина на явнім засіданю акламацїєю значні кредити. Передо с'їм ухвалено додатковий кредит 9,239.129 франків для покритя зроблених вже видатків воєнних. Дальше призволено 13% додаток до безпосередних податків для дотованя т. зв. оружного фонду. Тим способом дотация оружного фонду, котра тепер виносила щорічно 400.000 франків, піднесе ся на 2 мільони фр. Рівночасно уповажнено правительство, на основі сеї річної дотации заключити позичку, котра мала би бути ужита на закупно карабінів і гармат. Сим сповнила скупштина свій обовязок і спокійно розійшла ся. — Коли мала Сербія так приготувляє ся, немов би в недалекій будучности бояла ся війни, то мусить недовіряти тим запевненям Туреччини, що она страх як любить мир і хоче его удержати. Чи потрібно була на бідний край, навішений тепер страшними повеннями, накладати такий великий тягар, треба сумнівати ся, бо чейже на щось суть європейські великі держави.

Інтриги на царскім дворі.

Коли з одної сторони російська праса і взагалі офіціальна Росія приготувляє ся до як найторжественнішого прийнятя французького президента Фора, а мовчить про гостину німецького цїсаря; з другої сторони надходять з Петербурга дуже інтересні вісти. І так пише загребське Hrvatsko Pravo в кореспонденції з Петербурга: Найвищим петербурьким кругам був цар Николай II. занадто ліберальним, отже задумали его на якийсь час усунути від правительственных діл. В с'їй цілі розголосили за згодою царіці-вдови, що цар хорий і має виїхати в купелі, а на час его неприсутности мала би правити державою царіца-вдова, его мати. О тім всім довідав ся цар майже перед самим виконанєм цілого пляну від бар. Фредерикса, инші знов кажуть, що від міністра заграничних справ гр. Муравєва. В суспідній салі казав цар умістити відділ гвардії, а потім прикликав людей, вмшаних в сю справу. Коли цар їм заявив, що знає о всім, і отворив двері до салі, де стояла гвардія, они дуже за-

НОВИНИ.

Чернівці, дня 6. серпня 1897.

тревожились, але їм нічого не стало ся. Лише міністер царського двора Воронцов-Дашков мусів подати ся в димісію, а его наслідником став бар. Фредерикс. Так пише Hrvatsko Pravo, иньші знов часописи, а передовсім добре інформовані лондонські „Летучія Листки“, представляють справу так, що гр. Муравев жалував ся на лихий вплив, який зробила телеграма цариці-вдови до грешного короля, в котрім она его запевняє, що Росія для него зробить все, та й се, що цариця казала грешному королеві післати гроші. Цар о тім нічого не знав, що без его відомости вислано з его каси грешному королеві гроші, а коли запитаний о те Воронцов-Дашков відповів, що зробив се на приказ цариці-вдови і не доніс о тім цареві, бо не хотів мішати ся між матір і сина, мусів Воронцов подати ся в димісію, а цариця-вдова виїхала в заграницю.

Все одно, чи одна версія правдива, чи друга: певне е, що на царськім дворі ведуть ся інтриги против царя, а на чолі тих інтриг стоїть его матір, цариця-вдова, котрій вже від давна приписують незвичайно великий вплив на державні справи в Росії. Сим разом уникнув цар шасливо палатної революції, чи ему се вдасть ся за кожним разом, можна сумнівати ся — готові повернути часи Катерини II.

Турецке крутарство.

„Сего тижня певно покінчать ся наради над заключенем мира між Грецією а Туреччиною.“ Такі телеграми оголошувано вже від кількох тижнів, а опісля все наново виказували ся яксь трудности і справа мира затягала ся і доси не позагоджена. Спочатку розходило ся о Тессалію, котру Туреччина конче хотіла собі задержати. Треба було двох телеграм від російського царя і недвозначного ушмнення від нашого цїсаря, щоби султан відступив від тої претенсії. Потім торгували ся амбасадори з Портою, кілько відшкодована має Греція заплатити: вінци рішили, що 4 міліони турецьких фунтів. Добре. Але нараз нова трудність. Знана річ, що грецькі фінанси стоять дуже лихо, отже виринуло питане, відки Греція возьме тільки гроший. Треба позичити. Ба, але хто позичить?

І тут виступила бундючна Німеччина, котра з своєю всхідною політикою стоїть одна як палець. Німеччина пригадала собі, що коли раз Греція потребувала гроші і затягнула позичку, гушили Німці найбільше довжних паперів, бо зазнали ся на високі проценти. Тимчасом знижило грецке правительство опісля ті проценти на третину і зволївало зі сплатою старого довгу. На тім потерпіли німецькі спекулянти дуже. Правда, не можна похвалити такого недодержання зобовязань зі сторони Греції. Отже Німеччина зажадала, щоби Греція заплатила не лише воєнне відшкодоване Туреччині, але і свій старий довг в Німеччині. Мирова комісія постановила отже, що над фінансами Греції має установити ся міжнародна контрола. Коли се почув грецький король, загрозив, що скорше подякує за корону королівську, як мав би щось такого допустити: а грецке правительство і праса голосно і однодушно запротестувала против того. Стало ро- сійському цареві жаль свого свояка і тепер Росія агїтує за тим, щоби властители довжних паперів Греції мали немов надзир над тими доходами Греції, що призначені на покрити довгів. Чи удасть ся справу так позагодити, ще не знати. Але міжтим турецке військо господарує в Тессалії, Греки не мають що жати, настане для них голодовий рік. Як би не византийське крутарство, давно був би мир заключений і можна би було приступити до втихомирення Крети, де все ще Турки рїжуть і стріляють ся з автохтонним населенем.

Не дармо обурюють ся визначні дипломати на Туреччину і радять, щоби скоро приступлено до подїлу невилічимо хорої Туреччини, так, як свого часу подїлено Польщу.

Іменованя. Суплент на прав. богословскім відділі черновецького університету др. Василь Гайна іменований членом іспитової комісії для догматики і морального богословія. — Професор низшої гімназії в Чернівцях Віктор Преліч іменований професором VIII. класи ранги. — Маніпулянт Людвик Гайне іменований почтмайстром в Чорнавіці.

З суду. Кіцманський авскултант Кость Пента, бувший голова „Союза“, здав в середу іспит судейський з добрим успіхом.

Презенту на гр. кат. парохію в Радівцях одержав тамошний завідагель о. Євгеній Данилович.

Великі маневри сего річнї відбудуть ся в слїдуючих околицях, в часї від 1. до 12. вересня с. р.: 1) В околиці Львова, возьмуть участь полки піхоти: 15, 30 і 80, баталіони стрільців 12, 17 і 30, також відділ санітарний 14. 2) В околиці Миколаєва возьмуть участь полки піхоти: 24, 41, 55, і 95, баталіони стрільців 24 і 32. 3) В околиці межі Тереховлею а Озїрною полки гузарів 12 і 14, полки уланів 4, 7, 8 і 13, полки драгонів 9 і 10 і з артилерії дивізія батерійна ч. 11. 4) В околиці межі Львовом а Миколаєвом полки артилерії корп. ч. 11 і полки дивізійні артилерії ч. 31, 32 і 33.

Танці. В доповненю до оповіщення що-до артистичної прогульки дваїцятки руских академиків, маємо честь повідомити, що по концертах в Тернополі, Камінці Стр. і Коломиї відбуде ся забава з танцями. Се оповіщене нехай служить і за запрошене, коли-б хто з П. Т. публіки через ошибку не дістав окремого запрошеня. За комітет: Др. Теофіл Кормош, Іван Прийма.

Повени в краях наддунайских зводять ся вже до чим раз менших розмірів. Води в Дунаю і в каналі обнизилі ся значно і е надія, що й далі буде обнизати ся. Комунікація на декотрих залїзницях, котра через кілька днів була перервана, вводить ся поволи в рух. Крім дару цїсаря для потерпівшого населеня в квоті 20.000 зр. виасигнував також гр. Баденї по інспекції залїзних околиць намістникови горішно-австрійському 25.000 зр. на першу поміч. Цікава річ, що сесю катастрофу предсказали звістий метеоролог Фальб і полковник генерального штабу, граф Ледоховский. Перший з них випровадив свою прогнозу з нового місяця, що дня 29-го червня зійшовсь з перстеневи затьмінем сонця, підчас коли другий предсказав те саме з вилівів декотрих планет на сонце. Іменно в послїднім тижни червня достеріг гр. Ледоховский особливе діланя Меркура, Венери і Юпітра на сонце, в наслідок чого утворило ся на нїм більше число пятен, що викликають за собою на землі зливні дощі. Тримаючись сего заложеня, можемо сподівати ся від серпня аж до половини вересня хорошої погоди, бо пятна на сонці так вісують. Опісля мають наступити знов дощі і слоти.

Отруїла свого чоловіка. З моравського Берна доносять, що 37-літний властитель реальности Яків Вондрак в Тельч коло Ігява помер в наслідок затроєня. Судова комісія сконстатувала, що Вондрака строїли арсеником. Подозріне пало на его власну жінку. Она спочатку віднекувала ся всею, але вкінці признала ся до злочину і звиняла ся тим, що чоловік знуцав ся над нею і грозив еї житю. Еї передали судови.

Чоловік, що видить носом. В больоньскій університетській бібліотеці е книжка славного німецького ученого Цана, а на стор. 82 тої книжки розповідає ся про селянина, котрий видів носом. Ще яко парїбок впав той селянин з дерева в корчі і покалічив собі лице, ніс і очи. Прикликаний лікар сконстатував, що око просто вирване. Рік опісля сидів парїбок в городі і грів

ся на сонці. Нараз здавало ся ему, що на кінці носа щось свїтить ся. День в день він слїдив за тим свїтлом, і до шість лїт довів до того, що носом міг розізнати всі річи на землі, але свїтла з гори не бачив. Автор книжки покликкує ся на славного лікаря Генріва Спеціюса як на свїдка. Тепер пригадали собі люди сю історію, бо французька газета La Nature пише о подібнім випадку в однім з послїдних своїх чисел.

Перехвалив. У Франції помер завідагель газбрушської архієпархії ке. Превоєст. Над гробом мав єпископ Мунїє пращальну промову, в котрій піднісє головню добротність покійного, котрий вступив у службу церкві досить бідний, а помер ще біднійший. Люди з сокрушеними від такого приміру серцями вернули домів. А на другий день оповістив нотар покійника, що сей записав 450.000 франків своєму архієпископови, а братам і братанкам, разом шістьом, по 150.000 фр., значить, разом лишив тої найбіднійший ке. Превоєст маєтку 1,350.000 фр. Кажуть, що єпископ Мунїє взяв собі сей завід дуже до серця, бо сам нічого не унаслідив.

Варварський ригор. В Гданьску ішов собі шлюсар Войтїх Заремба в товаристві двох жєнщин на прохід і вступив на місце войскове, де вступ був заборонений. Патроль арештувала Зарембу, котрий по дорозі хотів утечи; тоді жовїр тричи закликав: „стїй!“ а коли Заремба не задержав ся, роздав ся вистрїл з карабіна, куля перейшла з заду крізь голову і вилетїла чолом. Заремба умер на місці. Куля в дальшїм бігу перейшла через грубий бляшаний стовп від оголошеня і коло склепу застрягла в мурі. Случай хотїв, що в тім рухливім місци ніхто тоді не переходив, а могло би було прийти до ще більшого нещастя. Подїя ся викликала в містї велике обурєне. Цїла німецька праса підносиє голоси против перестарїлих війскових приписів і домагає ся їх зміни. Але дарма! Скінчить ся на тім, що „геройське“ поведєне вояка найде признанє зверхної власти, котра не занєхає ще надїлити его медалем за вбите марного „цивіліста.“

Телеграми „Буковини“.

З дня 6-го серпня 1897 року.

Відень. Німецький цїсар Вільгельм приїде на цїсарскі маневри коло Могачу дня 12-го вересня.

Будапешт. Сербський король і его мати переїжджали сюди до Відня на відвідини єкс-короля Міляна до Відня. Відтам поїде король Александер до Карльбаду. Королева Наталїя поїхала через Відень до Біяріц.

Будїєвичі. О третій год. зраня наїхав недалеко міста поспїшний поїзд з Праги на особовий поїзд, при чїм ранено легко 14 осіб, 4 вагони ушкоджені.

Бїлгород. Відносини між Сербією а Туреччиною погіршають ся з кожним днем.

Мадрит. Задля рєпубликанських розрухів арештовано тут 32 осіб, головню жєнщин.

Льондон. Бюро Райтера доносить з Царгорода, що в переговорах мирових наступило порозумїне у всіх точках з вїймкою що-до стягненя турецького війська з Тессалії. Однакож е надїї в еїй справі векорі дїйти до порозумїня.

Царгород. Поголоски о вірменських розрухах і турецьких демонстраціях почасти цілком фальшиві, почасти пересадні.

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Чернівцях,
(улиця Петровича число 4)
має готові отці

Друксортни шкільні

як найліпше виконані, й по найдешевших цінах:

Classenbuch — Wochenbuch — Gestionsprotokoll — Inspectionsbericht — Jahresausweis — Lehrerkataster — Schulkataster — Schulversammlungsprotokoll — Schulnachrichten і Повідомлення шкільні.

Є також оправлені дзюдовчі протоколи та окладки до каталогів і тижневиків.

Замовленя з провінції виконують ся відвотною поштою.

БУРСА

„Народного Дому“
в Чернівцях.

дасть в році шкільнім 1897/8 ціле удержане і надзбір 30 питомцям, передусім ученикам 1. і 2. рускої класи гімназійної, а тільки винятково з особливих причин і ученикам інших шкільн. Оплата виносить 2 зр. на інвентар, 1 зр. піврічно за пране і 15 зр. місячно за удержане, платних з гори. Питомці мусять вказати ся, що мають три рази змінити біле на постіль, 6 пар біля, 4 ручники, 6 хусточок до носа, 2 пари обуви і добру одіж; без того не вільно буде нікому питомцеві спровадитись до бурен.

Поданя о приняте до бурси треба вносити до кінця серпня с. р. Ученики, що ставлять ся муть до вступного іспиту до 1. рускої класи гімназійної по вакаціях, мають внести поданя о приняте до бурси також до сего терміну; рішене о їх приняте западе в день самого іспиту. В поданях, підписаних родичами, треба означити докладно, кільки хто обовязує ся платити місячно. Приняте завсєсти буде головно від висоти місячної плати, однак ученики з недостаточним поступом і невідповідним поведенем не будуть зовсім приняті.

До кожного поданя треба прилучити останнє свідощтво шкільне, а до подань о знижене місячної плати ще й свідощтво неможности, підписане урядом парохіяльним, громадским, податковим і катастральним.

Заряд бурси доложив всіх старань, щоби питомці мали здоровий харч і старанний догляд.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі,
загально признаний знаменитий усмирюючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх антиках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і приймати з осторожністю лише флашки зі знакам знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.
Антика Ріхтера під золотим львом у Празі.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

ВІДХОДЯТЬ З ЧЕРНІВЦІВ						ПРИХОДЯТЬ ДО ЧЕРНІВЦІВ						
до Неполоківців, Снятина, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025	з Відня, Львова, Снятина, Неполоківців.	1128	320	757	811	610	
до Глібоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів	1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Глібокої	—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Воїна, Новоселів	645	430	—	—	—	з Новоселів, Воїна, Садагури.	—	1113	950	—	—	
З ГЛІБОКИ						ДО ГЛІБОКИ						
до Карапчава, Сторожинця, Бергомету, Межибродів	814	535	—	—	—	з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчава	635	1037	800	—	—	
Перший поїзд іде на шляху Бергомет, Межиброди від 1-го марта до 3-го вересня що вівторка і п'ятниці.						Перший поїзд іде на шляху Бергомет Карапчів тільки в понеділок; другий поїзд на шляху Бергомет-Межиброди тільки від 1. липня до 31. вересня що понеділка і четверга; третій поїзд не іде в понеділок.						
З ГАДІКФАЛЬВИ						ДО ГАДІКФАЛЬВИ						
до Радівців	610	1003	228	612	805	з Радівців	542	855	115	550	747	
З ГАТНИ						ДО ГАТНИ						
до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонгу	1010	201	—	—	—	з Кімполонгу, Вами, Гурагумори, Качики	1258	625	—	—	—	
З ІЦКАН						ДО ІЦКАН						
до Сучави	327	630	1009	216	718	зі Сучави	442	842	130	630	837	
З ВАМИ						ДО ВАМИ						
до Рус-Молдавії	346	647	913	1132	250	з Рус-Молдавії	842	1259	204	322	545	905
Поїзди ідуть від часу до часу. Розвідати можна на стациях Вама, Драгоша і обох Молдавіях.						Поїзди ходять від часу до часу. Розвідатись можна на стациях Вамі, Драгоші і обох Молдавіях.						
З КАРАПЧЕВА						ДО КАРАПЧЕВА						
до Чудина н. С.	854	1007	615	—	—	з Чудина н. С.	555	555	—	—	—	
Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка, нічний кожної днини.						Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка.						

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейский іде о 46 минут пізнійше від черновецького часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано і зазначає ся підчеркнем минут.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарські в мовах рускій, польскій і німецькій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

Хто хоче мати добру і дешево МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за репарацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через ціані. Русини, удавайте ся до мене, бо я Русин і обезужу Вас по брательному.

З поважанем

В. Данилевич,
машинист у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. зелізничій (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Для панів учителів!
INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомлення
(Schulnachrichten)

є на складі
в друкарні „Рускої Ради.“
Просимо о замовленя.

